

Dijous 10 de febrer, 20 h AUDITORI

Still Moving. New York any zero

La idea d'aquesta sessió s'origina a *El carrer*, de Joan Colom, una de les poques obres mestres del cinema documental espanyol, un film en sintonia i que no desmereix del molt més cèlebre *In the Street* de Levitt, Loeb i Agee: un veritable film d'amateur, que capta la vida a l'improvís, entre l'aspror i la desolació de l'època i l'emocionant vitalitat dels rostres i les expressions en brut. Aquest programa és un recorregut per una època en què el cinema i la fotografia es troben, sobretot als anys cinquanta, quan alguns fotògrafs americans van agafar càmeres de 16mm per prosseguir les seves recerques visuals a partir de la improvisació.

Weegee's New York, Arthur "Weegee" Felling, USA, vídeo, 1954, 20', **Under Brooklyn Bridge**, Rudy Burckhardt, USA, 16 mm, 1954, 15', **What Mozart Saw on Mulberry Street**, Joseph Cornell y Rudy Burckhardt, USA, 16 mm, 1958, 6', **Pestilent City**, Peter Emanuel Goldman, USA, 1965, vídeo, 16', **Meditations on Revolution, Part V: Foreign City**, Robert Fenz, 2003, 16 mm, 32'

Projecció gratuïta al HALL: *El carrer*, Joan Colom, vídeo, 1960, 30' (16 h a 20 h – en loop)

El film de Weegee sobre Nova York –un d'aquests films semiculcs, poc conegut respecte al seu llibre *Weegee's New York*– traça el moviment d'anada i volta de la sessió: en la seva primera part és una retrat molt estilitzat, reflectit, gairebé abstracte, de la ciutat nocturna, forçant els colors fotosensibles; en la segona, és un muntatge de plans naturalistes, voyeurs i retrats propers de nens, amants o de la multitud que s'amuntega a la platja de Coney Island. L'òptica de la càmera transforma el real, sigui cap a l'abstracció o cap al figuratiu. Els films de Burckhardt, Cornell i Goldman –un altre gran cineasta americà, avui molt oblidat– ens porten del lirisme a la cruesa i l'embriagada energia del retrat urbà. Era un temps en què la càmera podia estar alhora present i oculta, perquè la gent, a les grans ciutats, reaccionava amb una espontaneïtat i calidesa que avui sembla perduda, d'una altra època.

L'última pel·lícula és la colpidora cinquena part del cicle "Meditations on Revolution", de Robert Fenz, on la càmera "toca" la ciutat en una improvisació virtuosa de ritmes vibrants, un imaginari travelling continu i progressiu a la vora de la ciutat nocturna, una reinterpretació original de les possibilitats de la simfonia urbana. Entre els films americans que he vist els últims anys, és un dels millors, més misteriosos i esplendorosos, i m'atreveixo a dir que per a molts espectadors que no hagin tingut ocasió de veure abans cap film de Fenz, serà el descobriment d'un cineasta de primer ordre.

Sobre Rudy Burckhardt

Burckhardt, que va emigrar de Suïssa el 1935, és difícil de classificar dins de la tradició de la fotografia de carrer de Nova York. Era un fotògraf impacient, que realitzava poques instantànies fins i tot davant subjectes immòbils, i molt descurat en el revelat (molts dels seus negatius quedaven ratllats). La fotografia no va ser el seu únic mitjà: també pintava i feia curmetratges lírics en 16 mil·límetres sobre la ciutat. Els seus primers treballs s'han comparat als de Walker Evans i Berenice Abbott, encara que sense la seva consciència social o històrica. [...] Burckhardt no es va proposar fer fotografies i pel·lícules documentals, però algunes de les seves vistes arquitectònics han immortalitzat barris que actualment estan terriblement aglomerats o molt transformats. [...] *Karen Rosenberg, New York Times, 1 de febrer de 2008*

Pestilent City

En 1964, Goldman va fer dos curtsmetratges, cadascun de quatre minuts de durada: *Recommended by Duncan Hines*, "una comèdia muda sobre un sopar molt formal celebrat sota les llums del metre"- i *Night Crawlers* (de vegades coneguda com *Night Life*), un film rodat completament en negatiu, igual que els treballs pioners d'Eugène Deslaw el 1930. Goldman va editar llavors els rushes de "Night Crawlers" al principi i el final de *Pestilent City*, una elegia dantesca de 16 minuts. El retrat crític de Nova York constituït per *Recommended by Duncan Hines*, *Night Crawlers* i *Pestilent City* es va perfeccionar després, en la ficció filmada entre 1962 i 1965, *Echoes of Silence*. Els films saturnins de Goldman descriuen una naturalesa irrespirable i representen una desesperació que alhora és documental, reflexiva i impulsiva. [...] "*Pestilent City* recorre Manhattan de sud a nord, i va de Times Square a Harlem, trobant en el camí cada vegada més pobresa, violència, ira i embriaguesa tràgica. En aquest món, la solitud és absoluta, la crueltat és ordinària i la misèria és l'única possessió comuna. L'aspre blanc i negre, el silenci, la hipnòtica i puntillista filmació dels cossos, les mirades i gestos incapaços de contactar amb un altre cos... Tot això elabora un heroisme de la immanència. Però el cinema de Goldman ens porta més enllà fins i tot de la més fosca malenconia, perquè gens es perd o es dona, a excepció de l'apetit. Tal sensualisme furiós ens retorna a les concepcions més fosques del món perceptible, sobretot de Giordano Bruno: "Oh, gossos d'Acteón, oh bèsties ingrates, que jo dirigia cap al refugi de la meua deessa, torneu a mi sense cap esperança". *Nicole Brenez, À propos de Nice and the Extremely Necessary, Permanent Invention of the Cinematic Pamphlet, Rouge, 2005*

Meditations On Revolution: Part V. Foreign City és un estudi de Nova York com a lloc d'immigració i desplaçament. És una meditació sobre la revolució a l'espai urbà. Les seves imatges abstractes en blanc i negre i els sons reals, amb o sense sincronia, creen un paisatge estranger màgic. La reconstrucció de Nova York a través d'un mapa imaginari de la ciutat construeix una sensació. La pel·lícula té una qualitat atemporal i anònima fins que es dona veu a l'artista i músic de jazz Marion Brown. *Robert Fenz*

La pel·lícula de Robert Fenz és un poema cinematogràfic que recorre els barris més bruts de Nova York, particularment de nit, i en un viatge en metro arriba fins a Harlem. Les imatges acumulades i la banda sonora creen un retrat de Nova York com una ciutat misteriosa i

estranya, de poder sinistre i inquietud incessant. En el centre de la pel·lícula hi ha un monòleg autobiogràfic que el veterà músic de jazz Marion Brown pronuncia amb veu entre orgullosa i fatigada. Les seves experiències i la seva música es fonen amb les imatges urbanes per crear una íntima i lenta dansa, en la qual l'art i la ciutat es col·lapsen entre si com una parella cansada al final d'una maratò de ball. *Stephen Holden, New York Times, 18 d'octubre de 2003*

El Carrer, de Joan Colom

Alemanya Any 0 (1947), de Roberto Rossellini, representa la resposta de la fotografia documental i el cinema neorealista, a partir dels anys cinquanta, a la crisi de valors de la postguerra europea. La ciutat devastada per la guerra reflecteix la necessitat urgent de confrontar històricament la realitat. Aquesta nova experiència de la ciutat allunyada de la innocència i la retòrica, que determina una transformació profunda de l'espai públic, es mostra d'una altra manera a *El carrer* (1960), de Joan Colom, una prolongació cinematogràfica de la seva obra com a fotògraf. El treball de Colom fuig dels convencionalismes narratius propis del cinema d'aquest moment i mostra la pel·lícula com una obra intencionadament no acabada, en la qual el ritme el proposen un seguit de blocs figuratius i temàtics. Lluny del realisme, les imatges tenen un caràcter subjectiu molt marcat que ens ofereix "tant un món diferent per mirar com un 'altre' lloc des del qual mirar-lo". *Presentació col·lecció Macba 2005*

Programació: Gonzalo de Lucas i Núria Esquerra

Properes sessions d'Xcèntric:

Diumenge, 13 de febrer, 18:30: **Surviving Life, J. Svankmajer**

Dijous, 17 de febrer, 20h: **Model Estàndard. El cinema de Morgan Fischer**

Diumenge, 20 de febrer, 18:30: **Qu'ils reposit en révolte (Des figures de guerre), Sylvain George**

Si vols rebre el newsletter d'Xcèntric, subscriu-te al butlletí que trobaràs aquí: http://www.cccb.org/es/subscripcio_newsletter

+ INFO en <http://www.cccb.org/xcentric/es> o en Facebook XCENTRIC CINEMA

